

Forslag

til

Lov om visse forhold vedrørende gas-, vand- og afløbsinstallationer og dertil hørende kloakledninger.

Fremsat den 6. december 1961 af *ministeren for offentlige arbejder*.

Kapitel 1.

Lovens område.

§ 1. Denne lov vedrører installationer for forsyning med gas (herunder naturgas) og vand fra forsyningsanlæg for flere end en enkelt forbruger, flaskegasinstallationer samt afløbsinstallationer og dertil hørende kloakledninger.

Stk. 2. For så vidt angår gasinstallationer, henhører under lovens område også de i sådanne installationer benyttede materialer og brugsgenstande.

Stk. 3. Uden for lovens område falder gasværkers hovedledninger og vandværkers hoved- og forsyningsledninger samt gade- og hovedkloaker.

Kapitel 2.

Autorisationer og mesterprøver.

§ 2. Arbejder ved de i § 1 omhandlede installationer og ledninger må kun udføres af personer, der har bestået en af ministeren for offentlige arbejder godkendt prøve for gas-, vand- og sanitetsmestre henholdsvis kloakmestre, jfr. dog §§ 16 og 17, og som har opnået autorisation som gas-, vand- og sanitetsmester henholdsvis som kloakmester, jfr. dog § 3, stk. 2, § 16 og § 17, stk. 2. Bestemmelsen om prøve og autorisation er dog ikke gældende for arbejder ved de i § 1 omhandlede installationer, som udføres af pågældende værker eller kloakanlæg ved eget personale inden for deres respektive forsynings- henholdsvis kloakområde.

Min. for off. arbejder j. nr. F. 10-04-100-1-1961.

Stk. 2. Hvor forholdene i øvrigt særlig taler derfor, kan ministeren for offentlige arbejder dispensere fra den i stk. 1 anførte betingelse om aflæggelse af prøve.

Stk. 3. Ministeren for offentlige arbejder kan helt eller delvis undtage fra nærværende kapitels regler arbejder ved sådanne til brug i husholdningen bestemte flaskegasanlæg, der ikke sættes i forbindelse med faste rørinstallationer. Ministeren kan derhos for disse anlæg fastsætte regler, der kan træde i stedet for nærværende kapitels, samt regler om flaskegasleverandørernes tilsyn med anlæggenes opstilling.

§ 3. De i § 2 omhandlede autorisationer gives af de enkelte kommunalbestyrelser (i København magistraten). Når en ansøger angiver at ville drive erhvervsmæssig virksomhed som gas-, vand- og sanitetsmester eller som kloakmester og i henhold til § 4 har krav på autorisation, skal autorisationen udfærdiges som gældende for hele den pågældende kommune, med mindre ansøgeren begærer den begrænset til et mindre område.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder kan dog uanset bestemmelsen i stk. 1 bemyndige statsinstitutioner til at lade de arbejder inden for deres egne installationer og ledninger, som ellers er forbeholdt autoriserede mestre, udføre af personer, som er ansat i vedkommende institutioner og har bestået en i henhold til § 2, stk. 1, godkendt prøve for gas-, vand- og sanitetsmestre henholdsvis kloakmestre.

§ 4. Enhver, som har bestået en i henhold til § 2 godkendt prøve for gas-, vand- og sanitetsmestre eller for kloakmestre eller har opnået dispensation efter § 2, stk. 2, kan kræve sig autoriseret som gas-, vand- og sanitetsmester henholdsvis kloakmester, jfr. dog § 5, når han endvidere

- 1) inden for vedkommende kommune har fast værksted med telefon eller som kloakmester har fast kontor med telefon og plads, jfr. § 10,
- 2) som sikkerhed for den forsvarlige udførelse af de ham overdragne arbejder deponerer et af vedkommende kommunalbestyrelse generelt fastsat beløb eller stiller en efter kommunalbestyrelsens skøn betryggende sikkerhed for, at et sådant beløb er til rådighed,
- 3) kan dokumentere inden for de sidste 5 år at have haft mindst 1 års praktisk arbejde i branchen, såfremt der er forløbet 5 år fra den dag, han bestod mesterprøven, og
- 4) ikke er ude af rådighed over sit bo.

Stk. 2. Den, der i henhold til bestemmelserne i nærværende paragraf har begæret og fået udstedt ubegrænset autorisation som gas-, vand- og sanitetsmester eller som kloakmester, skal alene opfylde kravet om sikkerhedsstillelse for at opnå tilsvarende autorisation i andre kommuner, jfr. dog § 5.

§ 5. Uanset om en person opfylder betingelserne i § 4 for at kunne kræve sig autoriseret som gas-, vand- og sanitetsmester eller som kloakmester, skal vedkommende kommunalbestyrelse kunne nægte autorisation, såfremt ansøgeren inden for de sidste 3 år er straffet for overtrædelse af nærværende lov eller bestemmelser udstedt i henhold til nærværende lov. Samme virkning har straf, der for forseelser i forbindelse med de i nærværende lov omhandlede installationer er idømt inden for de sidste 3 år i medfør af § 9 i lov nr. 151 af 7. maj 1937 om tekniske installationer.

Stk. 2. Den, der efter tidligere at have været autoriseret har mistet sin autorisation på grund af et af de i § 8, stk. 2, omhandlede forhold, skal ligeledes ikke have noget krav på fornyet autorisation.

§ 6. Beslutninger af kommunalbestyrelser, hvorved en ansøgt autorisation nægtes eller begrænses, skal være ledsaget af en begrundelse og kan, når betingelserne i § 4 ikke er opfyldt, samt i de i § 5 omhandlede tilfælde, af vedkommende ansøger påklages til ministeren for offentlige arbejder.

Stk. 2. Klage skal ske inden 8 uger efter, at den pågældende afgørelse er meddelt ansøgeren ved forkyndelse eller anbefalet brev.

Stk. 3. Ansøgeren skal samtidig med meddelelsen om afgørelsen gøres bekendt med sin klageret og med klagefristen.

§ 7. Såfremt en mester ophører med at opfylde de i § 4, stk. 1, nr. 1) og 4) fastsatte betingelser, bortfalder enhver ham meddelt autorisation.

§ 8. Er utilfredsstillende arbejde udført af en autoriseret mester eller af hans personale, kan den kommunalbestyrelse, der har meddelt autorisationen, træffe beslutning om anvendelse af det af mesteren deponerede beløb til skadesløsholdelse af vedkommende gas- eller vandværk eller flaskegasleverandør eller kommunale kloaksystem eller den, hvem det i øvrigt pålægges at udbedre mesterens mangelfulde arbejde, for udgifter, der herved måtte være påført samme. Det deponerede beløb bliver derefter inden udløbet af en af kommunalbestyrelsen fastsat frist på ny at bringe op på sin oprindelige størrelse. Sker dette ikke, kan autorisationen suspenderes, og har indbetaling af depositum ikke fundet sted inden et års forløb, bortfalder autorisationen endeligt.

Stk. 2. Når den kommunalbestyrelse, der har meddelt en autorisation, finder, at en mester har udvist grov eller gentagen forsømmelighed ved udførelsen af installationsarbejder, eller at han har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af de af kommunalbestyrelsen i medfør af § 10 udfærdigede ordensmæssige forskrifter, kan den pågældende kommunalbestyrelse tilbagekalde autorisationen på tid fra 1 til 5 år eller indtil videre.

Stk. 3. En given autorisation kan endvidere tilbagekaldes af vedkommende kommunalbestyrelse, når en autoriseret mester i

et tidsrum af 5 år ikke har udført installationsarbejder inden for den pågældende kommune.

§ 9. De i henhold til § 8, stk. 2, truffne beslutninger kan af mesteren indbringes for domstolene inden 8 uger efter, at den pågældende beslutning er meddelt ham ved forkyndelse eller anbefalet brev. Sagsanlæg har opsættende virkning, men retten kan ved kendelse bestemme, at mesteren under sagens behandling ikke må udøve virksomhed, som omfattes af denne lov.

Stk. 2. De i henhold til § 8, stk. 3, af kommunalbestyrelsen truffne beslutninger kan af vedkommende mester påklages til ministeren for offentlige arbejder.

Stk. 3. Klage skal ske inden 8 uger efter, at den pågældende beslutning er meddelt vedkommende mester ved forkyndelse eller anbefalet brev.

Stk. 4. Mesteren skal samtidig med meddelelsen om en i henhold til § 8, stk. 2, truffen beslutning gøres bekendt med sin ret til at indbringe beslutningen for domstolene og med den for sagsanlæg fastsatte frist.

Stk. 3. Når beslutning er truffet i henhold til § 8, stk. 3, skal mesteren samtidig med meddelelsen herom gøres bekendt med sin klageret og med klagefristen.

§ 10. De enkelte kommunalbestyrelser kan under iagttagelse af den bestående lovgivnings bestemmelser i en instruks fastsætte nærmere ordensmæssige forskrifter for udførelsen af de arbejder inden for den pågældende kommune, hvortil autorisation i henhold til nærværende lov udkræves. I sådanne forskrifter skal fastsættes bestemmelser om installatørværksteders indretning og udstyr. Ministeren for offentlige arbejder udfærdiger efter forhandling med de interesserede organisationer vejledende forskrifter for de minimumskrav, der til enhver tid bør stilles til værkstedernes indretning og forsyning med instrumenter og hjælpeværktøj.

Stk. 2. Spørgsmålet om, hvorvidt en ordensmæssig bestemmelse med føje er optaget i en i medfør af stk. 1 udfærdiget instruks, kan forelægges ministeren for offentlige arbejder, der endeligt afgør sagen.

§ 11. De enkelte kommunalbestyrelser har pligt til at holde ministeren for offentlige arbejder eller et af ministeren udpeget organ underrettet om alle af vedkommende ledelse truffne beslutninger om suspension eller tilbagekaldelse eller tilbagegivelse af autorisationer samt om ethvert tilfælde, hvor det kommer til vedkommende kommunalbestyrelses kundskab, at en i kommunen autoriseret mester er straffet for overtrædelse af denne lov, eller at han ikke længere opfylder betingelserne for at vedblive at være autoriseret, jfr. § 7.

Stk. 2. Ved ministeren for offentlige arbejders foranstaltning føres et register over de i stk. 1 omhandlede indberetninger. Oplysninger om registrets indhold må ikke uden ministeren for offentlige arbejders samtykke meddeles andre end kommunalbestyrelser og flaskegasleverandører. De enkelte mestre har altid krav på at få oplysning om, hvad der er registreret om de pågældende selv.

§ 12. Til at overvåge afholdelsen af de i § 2 omhandlede prøver nedsætter ministeren for offentlige arbejder en eller flere eksamenskommissioner, hvis medlemmer udpeges af ministeren efter forhandling med de interesserede organisationer, kommunale sammenslutninger m. v. Ministeren fastsætter de nærmere regler for kommissionernes virksomhed samt forskrifter for aflægelse af prøverne, herunder hvilket undervisningsmateriale der skal benyttes. For deltagelse i prøverne erlægges et gebyr, hvis størrelse fastsættes af ministeren for offentlige arbejder og således, at det svarer til udgifterne ved afholdelsen af prøverne.

Kapitel 3.

Reglement for gasinstallationer.

§ 13. Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til i et reglement (gasreglementet) at fastsætte forskrifter for udførelse af gasinstallationer og prøvning af gasmateriel.

Stk. 2. Som bistand for ministeren for offentlige arbejder ved udarbejdelsen og administrationen af gasreglementet nedsættes et udvalg, hvis medlemmer udnævnes af ministeren efter forhandling med de interesserede organisationer, kommunale sammenslutninger m. v.

Stk. 3. Udvalget indsender forslag til forretningsorden til ministeren for offentlige arbejder til dennes godkendelse.

Stk. 4. I gasreglementet kan der fastsættes:

- a) tekniske bestemmelser, der bliver at iagttage ved udførelse af de i § 1 omhandlede gasinstallationer,
- b) krav, der bliver at stille til indretningen og funktionen af de ovne og andre apparater samt armaturer og slanger, som indgår i sådanne installationer,
- c) bestemmelser om, at materiellet skal være godkendt af og forsynet med et mærke fra fornævnte udvalg,
- d) forbud mod til brug i indlandet at fremstille, indføre, sælge eller udlevere sådant materiel, såfremt dets anvendelse vil være i strid med reglementets bestemmelser,
- e) eventuelle overgangsbestemmelser med hensyn til allerede installeret materiel, som ikke er i overensstemmelse med reglementets bestemmelser,
- f) afgifter, der af fabrikanter eller forhandlere vil være at erlægge til udvalget til afholdelse af de med sammes virksomhed forbundne udgifter.

Kapitel 4.

Straffebestemmelser.

§ 14. Enhver, der uden i medfør af nærværende lov at være berettiget dertil udfører arbejde ved af loven omfattede installationer og ledninger m. v., straffes med bøder. På samme måde straffes den,

der lader de nævnte arbejder udføre af personer, som ikke efter loven er berettiget dertil. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab el. lign., kan selskabet som sådant pålægges bødeansvar.

§ 15. I de i henhold til §§ 10 og 13 udfærdigede forskrifter kan der fastsættes straf af bøder for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Kapitel 5.

Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser.

§ 16. Ministeren for offentlige arbejder er bemyndiget til at udfærdige overgangsbestemmelser.

§ 17. Lov nr. 151 af 7. maj 1937 ophæves.

Stk. 2. De i medfør af den hidtidige lovgivning udfærdigede autorisationer vedbliver at have gyldighed i samme omfang som hidtil, indtil de ændres eller tilbagekaldes i medfør af bestemmelser i denne lov. Det samme gælder de i medfør af fornævnte lovs § 4, stk. 2, udfærdigede reglementariske ordensmæssige bestemmelser, dog kun for så vidt de ikke er uforenelige med bestemmelser i nærværende lov.

§ 18. Denne lov gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft i Grønland med de lempelser, som følger af de særlige grønlandske forhold.

Stk. 2. Loven træder i kraft den 1. april 1962.

Bemærkninger til lovforslaget.

Nærværende lovforslag tilsigter i overensstemmelse med de synspunkter, der har vundet tilslutning fra et flertal i det af ministeriet for offentlige arbejder under 9. marts 1954 nedsatte udvalg vedrørende gasproblemer m. v., at skabe hjemmel for gennemførelse af en ensartet, hele landet omfattende eksamens- og autorisationsordning for gas-, vand- og sanitetsmestre og kloakmestre til afløsning af den i henhold til lov nr. 151 af 7. maj 1937 om tekniske installationer (herefter kaldet installationsloven af 1937) gældende ordning.

Lovforslaget tilsigter endvidere at skabe hjemmel for, at der på gasområdet kan fastsættes forskrifter

om udførelsen af installationerne og om prøvning af det herved benyttede materiel.

Til § 1.

I bestemmelsen fastlægges området for loven således, at denne omfatter alle installationer for gas- og vand- samt afløbsinstallationer (sanitets- og kloakinstallationer) og dertil hørende kloakledninger. For så vidt angår gasinstallationer, omfatter loven endvidere alle materialer og brugsgenstande, der benyttes i gasinstallationer (indgår i disse).

Ved anvendelsen af ordet „installation“ har udvalget henholdt sig til den i den almindelige sprog-

brug fastslåede anvendelse af ordet, hvorefter det lige så vel betegner et arbejde som det derved frembragte arbejdsresultat (den færdige installation).

Inden for lovens område falder ledningsanlæg (stikledninger) til og med tilslutningen til gas- og vandværkers hovedledninger (forsyningsledninger) og til hovedkloaker, hvorimod sådanne fællesledninger ikke henhører under loven, hvilket det er fundet hensigtsmæssigt udtrykkeligt at angive, også fordi det herved præciseres, at der i så henseende har fundet en begrænsning sted i lovens formelle gyldighedsområde i forhold til området for installationsloven af 1937. I øvrigt er lovens område udvidet i forhold til installationsloven af 1937, idet den også medtager installationer for naturgas og flaskegas.

Medens loven omfatter alle flaskegasinstallationer og afløbsinstallationer, omfattes alle øvrige gasinstallationer samt vandinstallationer ikke af loven, for så vidt de kun benyttes til forsyning med gas og vand fra forsyningsanlæg for en enkelt forbruger. Ordene „forsyningsanlæg for flere end en enkelt forbruger“ forstås i modsætning til anlæg, der alene benyttes af vedkommende ejer og dennes husstand, og begrænsningen er navnlig indsat med henblik på fra lovens bestemmelser at undtage helt private vandinstallationer især i ejendomme på landet, der udelukkende aftager vand fra et på vedkommende ejendom til dennes eget brug indrettet pumpeanlæg.

Derimod vil installationer, som ejeren i erhvervs-mæssigt øjemed lader benytte af andre end sin egen husstand, være omfattet af lovens bestemmelser, uanset om installationen kun betjener vedkommende enkelte ejendom. Som eksempler herpå kan anføres installationer på fabrikker, i hotel- og pensionatsvirksomheder, i skoler eller i hospitaler. For gasinstallationer vil begrænsningen næppe være af større praktisk betydning.

Til § 2.

Bestemmelsen fastslår, at der i almindelighed udkræves autorisation til udførelse af installationsarbejder. Fra dette princip er der dog gjort undtagelse i to henseender.

Det har for mange gas- og vandværkers og kloakvæseners vedkommende gennem årene været praksis inden for eget forsynings- henholdsvis kloakområde at lade eget personale udføre visse arbejder ved de i § 1 omhandlede installationer, såsom arbejder ved ledninger i gadearealer (stikledninger), udskiftning af gas- og vandmålere, arbejder ved husinstallationer, bl. a. i tilfælde, hvor ejeren har vægret sig ved at bringe installationer i forskriftsmæssig stand, m. m. Det har i hovedsagen drejet

sig om arbejder, som ligger uden for gas-, vand- og sanitetsmestrenes og kloakmestrenes interessesfære.

Den pågældende praksis bør kunne opretholdes også i fremtiden, og der er derfor i stk. 1, 2. punktum, givet adgang til, at arbejder af den omhandlede karakter kan udføres uden, at det kræves, at det pågældende personale skal have bestået prøve og opnået autorisation.

Der er endvidere i stk. 3 stillet forslag om, at visse mindre flaskegasanlæg helt eller delvis skal kunne undtages fra autorisationsordningen.

Det er herved forudsat, at der gøres praktisk brug af bemyndigelsen for ministeren til at undtage disse anlæg fra ordningen, fordi det drejer sig om installationer af en let overskuelig art, og fordi praktiske hensyn, derunder hensynet til den løbende udskiftning af gasflaskerne, i høj grad taler for at tillade forbrugeren selv at udføre tilslutningen på grundlag af en skriftlig instruktion. Risikoen i denne henseende må også under hensyn til de indvundne erfaringer fra de år, i hvilke flaskegassalg har fundet sted her i landet, anses minimal. Det er dog ikke anset for muligt i loven udtømmende at fastslå, hvilke flaskegasanlæg undtagelsesstillingen skal gælde, idet dette bl. a. må bero på, hvad der tilsiges af de brandpolitimæssige hensyn, som hidtil har været bestemmende for størrelsen og arten af de flaskegasanlæg, det har kunnet tillades at opstille indendørs, men undtagelsen fra autorisationsordningen vil efter bestemmelsens formulering ikke kunne omfatte flaskegasanlæg, der kræver forbindelse med en egentlig rørinstallation, f. eks. til en vandvarmer.

Ved bestemmelsen i stk. 2 om adgang for ministeren for offentlige arbejder til at dispensere fra eksamenskravet er det forudsat, at dispensation kun undtagelsesvis gives, ligesom det også er forudsat, at der indhentes erklæring fra eventuelt interesserede kommunalbestyrelser, f. eks. i tilfælde af at det er oplyst, at ansøgeren agter at virke i de pågældende kommuner. Den tilsvarende bestemmelse i installationsloven af 1937 har i øvrigt ikke været benyttet i en lang årrække, men det er desuagtet fundet, at en sådan dispensationsadgang bør opretholdes, da der ikke på forhånd kan ses bort fra, at der vil kunne fremkomme ganske ekstraordinære tilfælde, hvor en dispensation vil være rimelig. Det bemærkes herved, at dispensationsadgangen ikke tænkes benyttet, når personer i udlandet har bestået prøver af en beskaffenhed, der må sidestilles med de her i landet godkendte, idet der i sådanne tilfælde forudsættes givet en enkeltstående godkendelse af den pågældende udenlandske prøve.

Til § 3.

Autorisationer foreslås udfærdiget af vedkommende kommunalbestyrelse. For Københavns vedkommende er efter kommunens ønske beføjelserne vedrørende autorisationsgivning m. v. foreslået henlagt til magistraten, hvilket i øvrigt ganske svarer til den efter installationsloven af 1937 gældende ordning. Når en ansøger, der agter at drive erhvervsmæssig virksomhed som gas-, vand- og sanitetsmester eller som kloakmester i medfør, af § 4 har krav på autorisation, skal denne ikke af kommunalbestyrelsen kunne begrænses hverken stedligt inden for forsyningsområdet eller tidsmæssigt eller indholdsmæssigt til kun at omfatte bestemte arter af installationsarbejder. En betingelse for, at kommunalbestyrelsen i sådanne tilfælde kan fastsætte begrænsninger i autorisationen, er det derfor, at ansøgeren udtrykkeligt fremsætter begæring herom. En begrænsning af autorisationen vil derimod være rimelig, når ansøgeren ikke agter at drive privat, erhvervsmæssig installatørvirksomhed, f. eks. når ansøgeren er ansat i en fabriksvirksomhed og kun skal foretage installationsarbejder inden for den pågældende virksomhed, ligesom begrænsninger kan være rimelige i en autorisation, som en kommunalbestyrelse finder det forsvareligt at udfærdige, selv om ansøgeren ikke opfylder betingelserne i § 4 og således ikke har krav på autorisation, jfr. tillige § 5.

I henhold til § 7 i installationsloven af 1937 har der været adgang for statsinstitutioner til at opnå særlig bemyndigelse af ministeren for offentlige arbejder til at lade egne folk udføre de i loven omhandlede arbejder. Denne bestemmelse foreslås opretholdt, dog således, at der tilføjes en bestemmelse om, at de pågældende skal have bestået en af ministeren for offentlige arbejder godkendt prøve, jfr. § 4, stk. 1. Det har været overvejet, hvorvidt der burde åbnes tilsvarende adgang for kommunale institutioner (f. eks. hospitaler og skoler) således som det er gennemført på elektricitetsområdet, jfr. § 3, stk. 2 i lov nr. 196 af 7. juni 1958 om autorisation af elektroinstallatører m. v. Da den autorisationsgivende instans efter nærværende lovforslag er kommunalbestyrelsen, er der imidlertid ikke den samme trang til en sådan bestemmelse som på elektricitetsområdet, hvor autorisationerne gives af værkerne, jfr. bemærkningerne til § 4.

Til § 4.

Bestemmelsen fastslår som det almindelige, at autorisation kun *kan* og på den anden side også *skal* gives, når den pågældende mester opfylder visse generelle krav.

I tilfælde, hvor en person ikke opfylder de betingelser, der giver ham ret til at opnå autorisation, bør meddelelse af autorisation dog ikke være udelukket, og når bortses fra eksamenskravet, som kun kan fraviges ved dispensation i henhold til § 2, stk. 2, er de enkelte kommunalbestyrelser da ej heller efter bestemmelsens ordlyd afskåret fra at fravige de øvrige generelle betingelser, hvor forholdene taler derfor. Dette kan f. eks. være tilfældet, hvor en kommunal institution eller en større erhvervsvirksomhed ønsker at lade installationsarbejder inden for institutionens henholdsvis virksomhedsområde udføre af en af sine egne medarbejdere, der opfylder eksamenskravet, men ikke har selvstændigt værksted.

I forbindelse med meddelelse af autorisation, uanset at den pågældende ikke opfylder et eller flere af de generelle krav, kan der, som nævnt i bemærkningerne til § 3, i det omfang omstændighederne må skønnes at tilsige det, foretages begrænsning af autorisationens gyldighedsområde såvel stedlig og tidsmæssigt som med hensyn til omfanget af de arbejder, autorisationen giver ret til at udføre.

Bestemmelserne i stk. 1, pkt. 1) og 2) er i princippet overensstemmende med, hvad der er fastsat inden for flere større kommuner i medfør af § 4, stk. 1, i installationsloven af 1937. Spørgsmålet om berettigelsen af stillede krav til værkstedets indretning og udstyr kan i medfør af forslaget § 10, stk. 2, indankes for ministeren for offentlige arbejder. Det under pkt. 3) opstillede krav sigter på at skabe en vis garanti for, at ansøgeren har holdt sine kundskaber vedlige. Det under pkt. 4) opstillede krav vil under den nugældende næringslov næppe have nogen selvstændig betydning, men man har dog medtaget det som betingelse for, at ansøgeren skal have krav på autorisation, da man uanset mulige ændringer i næringslovgivningen vil finde det rimeligt, at personer, der er ude af rådighed over deres bo, kun skal kunne opnå autorisation, såfremt vedkommende kommunalbestyrelse skønner, at ansøgeren uanset sin økonomiske stilling er i stand til at udføre de en autoriseret mester normalt påhvilende opgaver forsvareligt. Der må af sikkerhedsgrunde stilles strenge krav i så henseende.

I stk. 2 fastslås det ligeledes nye princip, hvorefter mestrene normalt ikke skal være begrænsede til at virke inden for den kommune, hvor de har deres forretningssted, men som regel kan kræve sig autoriseret også inden for andre kommuner. En betingelse for, at mesteren har et sådant krav, er først og fremmest, at han har haft krav på og derfor har fået udstedt en gyldig og ubegrænset

autorisation i den kommune, hvor forretningsstedet er beliggende (hjemstedsautorisation). Endvidere må han ikke være idømt straf som nævnt i § 5, stk. 1, hverken før han fik sin hjemstedsautorisation eller efter. Såfremt disse betingelser ikke er opfyldt på det tidspunkt, da mesteren søger autorisation uden for sit hjemsted, beror det på vedkommende kommunalbestyrelses skøn, om den vil udfærdige autorisationen.

Det skønnes rimeligt, at mestrene over for hver kommunalbestyrelse, hos hvilken de kræver sig autoriseret, stiller sædvanligt depositum for forsvarende udførelse af installationsarbejder i den pågældende kommune.

Depotet vil formentlig hyppigst blive stillet i form af deponering af bank- eller sparekassebog, men er naturligvis ikke bundet til denne form, og ofte, hvor talen er om et større firma, der søger autorisation inden for et stort antal kommuner — hvilket vel især vil vise sig praktisk for flaskegas-selskaberne — vil andre former anbefale sig, f. eks. forsikringsmæssige ordninger eller bankgarantier.

I øvrigt bemærkes, at det må være ganske klart, at mestrene i enhver henseende skal rette sig efter de i de enkelte kommuner særligt fastsatte bestemmelser, jfr. § 10.

Til § 5.

Den ubetingede ret til at opnå autorisation bør ikke gælde personer, der inden for et vist kortere tidsrum, som er foreslået fastsat til 3 år, har været straffet for overtrædelse af lovgivningen om gas-, vand- og afløbsinstallationer eller de i medfør af denne udfærdigede administrative bestemmelser. Det samme gælder ansøgere, som tidligere har haft autorisation, men er frataget autorisationen på grund af forsømmelige forhold.

Når en ansøger, der opfylder eksamensbetingelserne, ikke i medfør af § 4, jfr. § 5, har krav på autorisation, bliver det et skønsspørgsmål for den enkelte kommunalbestyrelse at afgøre, om autorisation bør gives. Man har herved forudsat, at autorisation normalt ikke gives, når ansøgeren ikke opfylder kravet i § 4, stk. 1, pkt. 4), om at være rådig over sit bo, eller når han ikke har fast værksted inden for noget forsyningsområde, hvorved i øvrigt bemærkes, at det ved § 7 foreslås, at allerede givne autorisationer automatisk bortfalder under de nævnte omstændigheder. En ansøger, der ikke stiller sædvanligt depositum etc., bør almindeligvis heller ikke autoriseres, da kravet om, at depositum til enhver tid er til rådighed, ifølge § 4, stk. 2, i visse tilfælde er en betingelse for at kunne bevare autorisationen. Når de i § 4, stk. 1, pkt. 1)-4), nævnte betingelser er opfyldt, bør der imidlertid

kun blive tale om nægtelse af autorisation, såfremt ansøgeren inden for de sidste 3 år er idømt straf for gentagen eller graverende overtrædelse af her henhørende lovgivning m. v., eller når en tidligere givet autorisation er tilbagekaldt efter installationslovens § 5 eller efter forslagens § 8, stk. 3, således at det må anses for betænkeligt at autorisere den pågældende i det mindste uden begrænsninger i autorisationen. Ved den konkrete bedømmelse af, om andragendet bør afslås, må der navnlig lægges vægt på, om der i ansøgerens tidligere forhold skønnes at foreligge en nærliggende fare for misbrug af en eventuel autorisation.

Til § 6.

Bestemmelsen svarer til § 6, stk. 2, i installationsloven af 1937.

Kravet om, at beslutninger, hvorved en autorisation nægtes eller begrænses, skal være ledsaget af begrundelse, sigter ikke på tilfælde, hvor en begrænsning af en autorisation er sket efter ansøgerens eget ønske, jfr. bemærkningerne til § 3, stk. 1.

Dersom autorisation nægtes en ansøger, der efter § 4, jfr. § 5, har krav derpå, eller en sådan autorisation begrænses uden ansøgerens ønske, jfr. § 3, stk. 1, kan sagen ikke påklages til ministeren for offentlige arbejder, da der her er tale om rene retsspørgsmål, som udelukkende henhører under domstolene. For ministeren for offentlige arbejder kan således kun påklages beslutninger, der beror på vedkommende kommunalbestyrelses skøn. I de tilfælde, hvor ministeren omgør kommunalbestyrelsens beslutning, er kommunalbestyrelsen naturligvis forpligtet til at udfærdige autorisation i overensstemmelse med ministerens afgørelse af sagen.

Klagefristen svarer til den i § 6, stk. 4, i installationsloven af 1937 anførte.

Til § 7.

Paragraffen forudsætter, at en kommunalbestyrelse, der bliver bekendt med, at en i kommunen autoriseret mester ophører med at opfylde de pågældende betingelser, skal underrette ministeriet for offentlige arbejder herom, jfr. § 11, stk. 1, samt i det omfang, hvori kommunalbestyrelsen er bekendt med, at den pågældende mester har opnået autorisation også i andre kommuner, give disse fornøden underretning om sagen.

Til § 8.

Bestemmelsen svarer delvis til § 5 i installationsloven af 1937. Dog er det fundet hensigtsmæssigt at give nærmere bestemmelser om anvendelse af de af mestrene stillede deposita.

Som bestemmelsen er udformet, vil depotet kun kunne bruges til dækning af udgifter, der påføres et gas- eller vandværk, flaskegasleverandør eller lignende, herunder dog f. eks. også udgifter til foranstaltninger, som værket, selskabet m. v. måtte træffe til afhjælpning af mangler ved et anlæg, således at dette efter at være bragt i forskriftsmæssig stand kan tages i anvendelse af forbrugeren. Depotet kan derimod ikke bruges til erstatning til forbrugere for de tab, der påføres disse ved en autoriseret mesters mangelfulde arbejde, bortset fra tilfælde, hvor det pålægges f. eks. ejendommens ejer at udbedre mangelen.

Nye i forhold til paragrafferne i installationsloven af 1937 er ligeledes bestemmelserne i § 8, stk. 1 og 3, om tilbagekaldelse af autorisationen, dels når et anvendt depositum ikke efter påkrav fra kommunalbestyrelsen på ny bringes op på sin oprindelige størrelse, hvilket altid skal ske inden et år efter, at depotet er anvendt, dels når en mester i et tidsrum af 5 år ikke har udført installationsarbejder i forsyningsområdet. I sidstnævnte tilfælde må det nemlig forudsættes, at han har opgivet sin virksomhed. Rent praktisk vil forudsætningen herom ofte være baseret på den omstændighed, at mesteren ikke i 5 år har indgivet anmeldelse om arbejder i kommunen. Under hensyn til, at ikke alle installationsarbejder skal anmeldes samt til, at standningen af mesterens virksomhed kan være midlertidig, f. eks. på grund af langvarig sygdom, har man fundet det rigtigt i forslaget § 9 at indføre en adgang til at påklage beslutningen om tilbagekaldelsen til ministeren for offentlige arbejder.

Ved paragraffens stk. 2 foreslås den hidtidige adgang for en autorisationsgiver til at tilbagekalde en given autorisation på grund af grov eller gentagen forsømmelighed ved udførelse af installationsarbejder opretholdt, men ved forslaget § 9, stk. 1, indføres der domstolskontrol med tilbagekaldelsen, idet den tidligere administrative rekurs samtidig bortfalder.

Til § 9.

Der foreslås indført adgang til at indbringe spørgsmål om fratagelse af autorisation efter § 8, stk. 2, for domstolene i stedet for som hidtil for ministeren for offentlige arbejder. Det er i forslaget forudsat, at mesteren selv anlægger retssag mod kommunalbestyrelsen, og at de almindelige regler for civile søgsmål finder anvendelse ved sagens behandling. Oversiddes den foreslåede frist på 8 uger for sagens anlæg, kan den pågældende beslutning ikke indbringes for retten, ligesom den ej heller kan påklages til ministeren for offentlige arbejder. Dette udelukker dog ikke, at kommunalbestyrelsen

til enhver tid kan omgøre en tidligere truffen beslutning, hvis dette skønnes rimeligt.

Principielt får en tilbagekaldelse af en autorisation straks virkning. Det vil imidlertid efter omstændighederne kunne virke urimeligt hårdt, at en mester ubetinget afskæres fra at udøve sit erhverv under en langvarig retssag, hvorved han søger at få tilbagekaldelsen af sin autorisation underkendt. Det er derfor foreslået, at anlægget af en sådan retssag får opsættende virkning på tilbagekaldelsen, dog således, at retten efter påstand fra den sagsøgte kommunalbestyrelse vil kunne træffe bestemmelse om, at mesteren under sagens behandling ikke må udøve virksomhed i henhold til autorisationen.

Bestemmelserne i stk. 2 og 3 svarer til § 6, stk. 3, i installationsloven af 1937. Klagefristen er den samme som fastsat i § 6, stk. 4, i installationsloven af 1937.

Til § 10.

Bestemmelsen svarer til § 4, stk. 2, i installationsloven af 1937. Ny er den udtrykkelige fremhævelse af, at forskrifterne skal indeholde generelle bestemmelser om værksteders indretning og udstyr, hvilket nødvendiggøres af, at det ifølge forslaget § 4, stk. 1, pkt. 1), er en betingelse for mesterens krav på autorisation, at han har fast værksted i sin hjemstedskommune. Forskrifterne skal derfor præcisere, hvad der i den pågældende kommune skal forstås ved begrebet „fast værksted“. Det er efter forslaget overladt til den enkelte kommunalbestyrelse selv at bestemme, om den vil udfærdige ordensmæssige forskrifter, men konsekvensen af, at disse ikke er udfærdiget, bliver, at kommunalbestyrelserne ikke i de enkelte tilfælde kan stille krav om en bestemt indretning af mesterens værksted. Da det findes hensigtsmæssigt, at bestemmelser om værksteders indretning og udstyr så vidt muligt er ensartet over hele landet, foreslås der givet ministeren for offentlige arbejder bemyndigelse til at udfærdige forskrifter herom. Man har imidlertid ment, at sådanne forskrifter ikke bør være bindende for de enkelte kommuner, men spørgsmålet om rimeligheden af lokale krav, der går ud over de vejledende standardforskrifter, vil kunne forelægges ministeriet for offentlige arbejder i medfør af ankebestemmelsen i forslaget § 10, stk. 2.

Til § 11.

Denne bestemmelse, der er ny, sigter på at sætte de enkelte kommunalbestyrelser i stand til hos ministeriet for offentlige arbejder at erholde de fornødne oplysninger til brug ved administrationen af den nye autorisationsordning, herunder i særdeleshed oplysninger til bedømmelse af, om en ansøger

F. t. l. om visse forhold vedr. gas-, vand- og afløbsinstallationer m. v.

har krav på at få meddelt autorisation. Det findes rimeligt, at tillige mestre kan erholde oplysninger om, hvad der er registreret om de pågældende selv, idet eventuelle fejlagtige oplysninger i registret vil kunne have betydeligt velfærdstab til følge for en mester, der søger autorisation.

Til § 12.

For så vidt angår gas-, vand- og sanitetsmestre, tænker man sig, at man ved sammensætningen af eksamenskommissionen med de ved den senere udvikling (herunder den stigende anvendelse af flaskegas) nødvendiggjorte ændringer bygger på det foreliggende forslag til en fælleskommunal prøve for sådanne mestre (aftrykt som bilag 3 til gasudvalgets betænkning). Tilsvarende forslag foreligger ikke for så vidt angår kloakmestre, og der må derfor her ved forhandling med de interesserede parter søges fundet frem til en sammensætning, der i rimeligt omfang tilgodeser alle berettigede interesser. Det vil blive eksamenskommissionernes første opgave at fremkomme med forslag til de nærmere eksamensforskrifter. For så vidt angår gas-, vand- og sanitetsmesterprøven, foreligger allerede et grundlag herfor i det nævnte forslag til en fælleskommunal prøve. I øvrigt forudsættes disse prøver tilrettelagt i overensstemmelse med de principper, der følges ved elektroinstallatørprøven, ligesom det også forudsættes, at eksamensordningen økonomisk vil kunne hvile i sig selv.

Til § 13.

Bestemmelsen tilsigter at skabe hjemmel for ministeren for offentlige arbejder dels til at fastsætte forskrifter for udførelse af gasinstallationer, herunder flaskegasinstallationer, dels til at gennemføre en materielprøvningsordning vedrørende det materiel, der indgår i gasinstallationerne.

De nærmere tekniske bestemmelser, der bliver at træffe til sikring af installationernes forsvarlige udførelse, kan ikke i deres enkeltheder optages i selve loven; denne kan kun angive rammerne for ministerens kompetence samt give hjemmel for straf for overtrædelser, jfr. herom § 15. Det samme gælder de nærmere forskrifter vedrørende prøvning af materialer og brugsgenstande, der skal benyttes ved installationerne. De enkelte bestemmelser bør gives i et af ministeren for offentlige arbejder efter indstilling af det i stk. 2 foreslåede udvalg udfærdiget reglement. Denne ordning er først og fremmest en nødvendig følge af, at der til stadighed på de her omhandlede områder foregår en sådan teknisk udvikling, at det ikke ville være muligt at fastslå enkeltheder uden fare for, at nye tekniske fremskridt

inden kort tid kan gøre suppleringer eller ændringer påkrævede. Det vil påhvile det sagkyndige udvalg snarest efter lovens vedtagelse at fremkomme med forslag til et sådant reglement og derefter til stadighed at have sin opmærksomhed henvendt på, at reglementet holder trit med teknikken udvikling, og, når forholdene påkræver det, gøre indstilling til ministeren for offentlige arbejder om ændringer. Herved bemærkes, at der allerede foreligger et af „Dansk gasteknisk Forening“ udarbejdet installationsregulativ, ligesom der består en prøvningsordning for gasforbrugende materiel, administreret af „Danske gasværkers prøvningsudvalg“.

Med hensyn til sammensætningen af det foreslåede udvalg er det fundet hensigtsmæssigt at overlade denne til ministerens skøn.

Med hensyn til forslagens stk. 4 bemærkes særligt følgende:

ad pkt. a). Der tænkes her på forskrifter, der skal iagttages af den, der udfører installationerne (vedkommende mester).

ad pkt. d). Med ordene „fremstille“ og „indføre“ sigtes ikke til enkelt eksemplarer, der fremstilles eller indføres til brug ved selve prøvningen, men til seriefremstilling eller import i større stil af ikke-godkendt materiel.

ad pkt. e). Hovedreglen bør være den, at materiel, der er installeret ved reglementets ikrafttræden, kan bibeholdes, selv om det afviger fra de bestemmelser, der fastsættes i reglementet, men der bør dog være mulighed for at foreskrive ændring eller udskiftning af sådant materiel. Der foreslås derfor åbnet adgang til i det omfang, det må anses nødvendigt, at fastsætte overgangsbestemmelser med hensyn til allerede installeret materiel, der ikke er i overensstemmelse med reglementets bestemmelser.

ad pkt. f). Udgifterne til det foreslåede udvalgs arbejde med gasreglementet og med udøvelsen af materielprøvningsvirksomheden forudsættes dækket gennem de afgifter, der skal svares af fabrikanter og forhandlere af gasmateriel.

Da det er nødvendigt, at mestrene ud over de i reglementet fastsatte bestemmelser har kendskab til en række andre bestemmelser, navnlig bygnings- og sundhedsmæssige forskrifter, vil det muligt være praktisk i reglementet at optage henvisninger til sådanne forskrifter i fornødent omfang.

Bestemmelserne i denne paragraf er i øvrigt i princippet udformet med de tilsvarende bestemmelser i stærkstrømslovens § 2 som forbillede.

Til § 14.

Bestemmelsen svarer med enkelte redaktionelle rettelser til § 9, 1. punktum og 2. punktum, sidste

led, i installationsloven af 1937. Dog foreslås bestemmelserne om bødeminima udeladt.

Til § 15.

Det må anses for påkrævet, at overtrædelse af de i henhold til § 13 udfærdigede forskrifter kan forfølges strafferetligt. Der kan henvises til, at dette også er foreskrevet med hensyn til overtrædelse af stærkstrømsreglementet.

Bestemmelsen om straf for overtrædelse af de i henhold til § 10 udfærdigede forskrifter svarer til § 9, 2. punktum, første led, i installationsloven af 1937, jfr. bemærkning til § 14.

Til § 16.

Der må åbnes mulighed for, at personer, der

gennem længere tid og til stadighed har virket som installatører, men ikke har bestået nogen prøve svarende til de prøver, der vil blive krævet bestået efter lovens ikrafttræden, fortsat kan udøve deres næring, uden at der i hvert enkelt tilfælde søges dispensation fra eksamenskravene.

Det vil derfor blive nødvendigt at give overgangsbestemmelser, som i så fald foreslås udfærdiget i form af en bekendtgørelse, jfr. i øvrigt § 10 in fine i installationsloven af 1937.

Til § 17.

Ved gennemførelsen af nærværende lov vil installationsloven af 1937 helt kunne ophæves.